

ΕΠΑΝΑΛΗΠΤΙΚΑ ΘΕΜΑΤΑ Ο.Ε.Φ.Ε. 2004

ΘΕΜΑΤΑ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ Β' ΛΥΚΕΙΟΥ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

A. ΚΕΙΜΕΝΟ:

Έρως Ελευθερωτής.

Ένα μυθιστόρημα της Μόνικα Αλί για τη μοίρα και την ελεύθερη βούληση.

Πολλοί συγγραφείς περιμένουν χρόνια για να δουν –ή ποτέ δεν βλέπουν– το όνομά τους στις λίστες με τις υποψηφιότητες των Μπούκερ, όμως η Μόνικα Αλί τα κατάφερε με το πρώτο της κιάλας μυθιστόρημα. Το “Brick Lane” ή «Εφτά θάλασσες και δεκατρία ποτάμια» όπως κυκλοφορεί από τις εκδόσεις «Ωκεανίδα» σε μετάφραση Ρένας Χατχούτ, έγινε επιτυχία στην Αγγλία, από τα χειρόγραφα πριν ακόμα εκδοθεί, και συνεχίζει το ταξίδι του με μεταφράσεις σε πολλές γλώσσες.

«Η Μόνικα Αλί ήταν διάσημη πριν καν εκδώσει μία γραμμή» έγραφαν οι «Νιου Γιork Τάιμς» για την 37χρονη συγγραφέα, που γεννήθηκε στο Μπαγκλαντές και μεγάλωσε στην Αγγλία, ενώ το περιοδικό “Granta” την συμπεριέλαβε «εν μια νυκτί» στους καλύτερους λογοτέχνες της δεκαετίας.

Η εύνοια της τύχης και το ταλέντο βρήκαν το στόχο τους στο «Εφτά θάλασσες και δεκατρία ποτάμια», ένα μυθιστόρημα που, ενώ μοιάζει να πραγματεύεται ένα θέμα «κλασσικό», τον έρωτα, που ελευθερώνει τις αισθήσεις και το μυαλό, αποτελεί παράλληλα μια τοιχογραφία της κοινωνίας των μουσουλμάνων μεταναστών του Λονδίνου.

Κεντρική ηρωίδα είναι η Νανζίν από ένα φτωχό χωριό του Μπαγκλαντές, που στα 17 της βρίσκεται παντρεμένη μ’ έναν άντρα που δεν έχει ξαναδεί, στην ηλικία του πατέρα της: τον σαραντάχρονο Τσανού, που τον ακολουθεί στο υποβαθμισμένο γκέτο Τάουερ Χάμλετς του Λονδίνου. Δεν μιλάει αγγλικά και ο σύζυγός της αποφαινεται ότι δεν χρειάζεται να τα μάθει. Σπانیως βγαίνει από το σπίτι και περνάει τη μέρα της μαγειρεύοντας και ξεσκονίζοντας τα πορσελάνινα μπιμπελό της βιτρίνας, τα μοναδικά στολίδια του στενοχωρού διαμερίσματός τους.

Ο Τσανού είναι εγωιστής και φιλόδοξος. Από τη μια σκέφτεται πώς θα πάρει προαγωγή και από την άλλη πώς θα επιστρέψει στην πατρίδα του, πλούσιος και αναγνωρισμένος. Όταν όμως μένει άνεργος, η Νανζίν αναλαμβάνει καθήκοντα μοδίστρας. Τότε γνωρίζει τον Καρίμ, που συνεργάζεται με μια βιοτεχνία ενδυμάτων, και θα τον ακολουθήσει τόσο στον έρωτα όσο και στις πολιτικές συγκεντρώσεις των μουσουλμάνων που διαφωνούν με τον δυτικό τρόπο ζωής.

«Αυτό που δεν μπορείς να το αλλάξεις πρέπει να το ανέχεσαι. Κι αφού τίποτα δεν μπορεί να αλλάξει πρέπει ν’ ανέχεσαι τα πάντα» ήταν η αρχή που κυβερνούσε τη ζωή της Νανζίν, η μοιρολατρία που μετέφερε μαζί της από τη μια ήπειρο στην άλλη. Πριν κάνει τις μικρές επαναστάσεις της –έστω και με τύψεις– και αρχίσει ν’ αναρωτιέται αν μπορεί να αλλάξει τη μοίρα της. Για να συνειδητοποιήσει τελικά την πολυπλοκότητα αλλά και τις δυνατότητες της ελεύθερης επιλογής.

«Το βιβλίο μου είναι ένας στοχασμός πάνω στη μοίρα, την ελεύθερη βούληση και τις καθημερινές επιλογές μας» λέει η Μόνικα Αλί, που παραδέχεται ότι το πρότυπο για την ηρωίδα της ήταν η αγγλίδα μητέρα της. Τα πρώτα ερεθίσματα,

ωστόσο, για τη συγγραφή του τα άντλησε από τις διηγήσεις του πατέρα της, ο οποίος μεγάλωσε σε ένα χωριό του Μπαγκλαντές.

Το πολιτιστικό χάσμα ανάμεσα στους δυτικούς και στους ανατολίτες αλλά και το χάσμα ανάμεσα στους πρώτης και δεύτερης γενιάς μετανάστες σκιαγραφούνται ζωντανά στο βιβλίο. Από τη μια οι γυναίκες που «κάθονται όλη μέρα στην κουζίνα κι' αλέθουν μπαχαρικά και μαθαίνουν δυο λέξεις αγγλικά όλες κι όλες. Βγαίνουν έξω σκεπασμένες απ' την κορυφή ως τα νύχια, στις μικρές κινούμενες φυλακές τους, κι όταν κάποιος τις φωνάζει στο δρόμο παθαίνουν ταραχή». Από την άλλη, οι κόρες τους, που κυκλοφορούν στο δρόμο με κοντές φούστες, και οι γιοι, που κλέβουν για να αγοράσουν ναρκωτικά. Από την μια η προσήλωση στην προσευχή –ο Καρίμ έχει και ... μπίπερ που τον ειδοποιεί ότι είναι ώρα να προσευχηθεί- και από την άλλη η τοκογλυφία, ακόμα και ανάμεσα σε φίλους. Είναι άνθρωποι που αλλάζουν, αναρωτιούνται, αναζητούν την ταυτότητά τους, πάνω από όλα όμως, όπως και η Νανζίν, ψάχνουν να βρουν την ευτυχία.

της Παρής Σπίνου
(Κυριακάτικη Ελευθεροτυπία, 21/3/04)

- A1. Να συνθέσετε την περίληψη του κειμένου σε 100 λέξεις.
(25 μονάδες)
- B1. Να κατατάξετε το κείμενο στο γραμματειακό είδος που ανήκει και να δικαιολογήσετε την απάντησή σας.
(5 μονάδες)
- B2. α) Να εντοπίσετε τα θέματα που απασχολούν τη συντάκτρια του κειμένου στις πρώτες τρεις παραγράφους και τα σχόλια που εκφράζει γι' αυτά.
(5 μονάδες)
- β) Να προσδιορίσετε τα δομικά στοιχεία της τελευταίας παραγράφου και τον τρόπο με τον οποίο αναπτύσσεται η παράγραφος.
(5 μονάδες)
- B3. α) Χρησιμοποιήστε τα παρακάτω επίθετα σε συνδυασμό με τα κατάλληλα ουσιαστικά για να χαρακτηρίσετε ένα άτομο (να γράψετε μια πρόταση για κάθε επίθετο).
- i) εγωιστής
 - ii) φιλόδοξος
 - iii) αναγνωρισμένος
 - iv) πλούσιος
- (4 μονάδες)
- β) Να εξηγήσετε τον όρο «ελεύθερη βούληση» σε 5 – 8 στίχους.
(6 μονάδες)
- Γ. Με αφορμή το περιεχόμενο του βιβλίου της Μόνικας Αλί να γράψετε μια εισήγηση (500 περίπου λέξεων) που θα παρουσιάσετε σε σχολική συγκέντρωση και θα αναφέρεται στα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι μετανάστες στις δυτικές κοινωνίες και στις προτάσεις σας για την ομαλή ένταξή τους στις «νέες πατρίδες» τους.